

KIILI VALLA 2018. AASTA EELARVE SELETUSKIRI

Sisukord

1. SISSEJUHATUS.....	3
1.1. Üldine majandusprognoos.....	3
1.2. Vallavalitsuse lähtekohad eelarve koostamisel.....	3
2. PÕHITEGEVUSE TULUD.....	3
2.1. Maksutulud.....	4
2.2. Tulud kaupade ja teenuste müügist.....	5
2.3. Toetused.....	7
2.4. Muud tulud.....	7
3. PÕHITEGEVUSE KULUD.....	8
3.1. Antavad toetused.....	8
3.2. Muud tegevuskulud.....	9
4. INVESTEERIMISTEGEVUS.....	10
5. FINANTSEERIMISTEGEVUS.....	12
6. LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS.....	12
7. NÕUETE JA KOHUSTUSTE SALDO MUUTUS.....	12
8. KULUDE JAOTUS TEGEVUSALADE JÄRGI.....	12
7.1. Üldvalitsemine.....	13
7.2. Avalik kord.....	14
7.3. Majandus.....	14
7.4. Keskkonnakaitse.....	15
7.5. Elamu- ja kommunaalmajandus.....	16
7.6. Tervishoiu kulud.....	17
7.7. Vaba aeg, sport, kultuur.....	17
7.8. Haridus.....	18
7.9. Sotsiaalne kaitse.....	20

1. SISSEJUHATUS

Kiili valla 2018. aasta eelarve koostamise õiguslikuks aluseks on kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (KOKS) ning kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seadus (KOFIS).

Valla eelarve on koostatud tekkepõhisest printsiibist lähtudes.

1.1. Üldine majandusprognos

Eesti sisemajanduse koguprodukti kasv kiirenes 2017. aasta esimeses pooles 5,2%ni peamiselt tugevnenud välisnõudluse ja selle positiivse mõju pärast äri sektori kindlustundele ning investeringutele. Majandus kasvab prognoosi põhistsenaariumi kohaselt 2017. aastal 4,3% ja 2018. aastal 3,3%. Peamiseks majanduse kasvu vedajaks jääb sisenõudlus, mis tugineb peamiselt investeringute suurenemisel.

Väliskeskkond on 2017. aastal Eestile soodne. Üleilmne kaubavahetus ja majanduskasv on kiirenenud ning Eesti lähinaabrite majandused on kosunud euroala keskmisest kiiremini. Hoogne areng jätkub, võimaldades ettevõtetel suurendada ekspordimahtusid ning tõsta hinda.

Keskmise palga kasvutempo on 2017. aasta esimesel poolaastal püsinud stabiilselt 6% läheduses ning majanduskasvu kiirenedes näitavad maksuameti viimased andmed tõusu ka palgakasvu tempos. Samas palga ostujõu ehk hinnatõusuga korrigeeritud keskmise palga kasv on varasema paari aastaga võrreldes oluliselt aeglustunud, jäädes prognoosiperioodil 3% lähedusse. Palgakasv on käesoleval aastal suhteliselt laiapõhjaline, kuigi alampalga ca 10% tõus survestab tõstma töötasusid just keskmisest madalama palgaga harudes. Majanduskonjunkturi näitajate kohaselt on tööjõu nappus viimaste kuude jooksul järsult suurenenud, kuigi selle tase on endiselt võrreldav buumieelse ajaga. Prognoosi kohaselt ootame käesoleva aasta palgakasvuks 6,4%, mis aeglustub 2018. aastal 5,2%ni tulumaksureformi positiivse mõju tõttu, mis on suunatud keskmisest madalamat töötasu saavate inimeste sissetulekute suurendamisele. Järgmistel aastatel jätkub mõõdukalt kiire palgatõus, mis on kooskõlas tootlikkuse arengutega.

Tulenevalt investeerimismahtude kiirest tõusust on oodata kohalike omavalitsuste puudujääki. Paari viimase aasta eelarveülejääk on neil võimaldanud reserve koguda. 2018. aastal on prognoosi kohaselt oodata valitsussektori eelarvepuudujääki 0,2% SKPst. Suurem osa puudujäägist tuleb riigieelarvest, kus investeringute kasv ületab maksutulude kasvutempot. Investeringute kiire kasvu põhjuseks on muuhulgas alates 2018. aastast lisanduvad valitsusliidu uued strateegilised investeringud. Kohalikud omavalitsused jäävad järgmisel aastal oodatavalt defitsiiti, kuid see väheneb investeerimismahtude kasvu pidurdumise tõttu 0,1%ni SKPst.

Allikas: Rahandusministeerium

1.2. Vallavalitsuse lähtekohad eelarve koostamisel

Eelarve koostamise lähtealuseks on arengukava ja eelarvestrateegia, alaeelarveid on korrigeeritud lähtudes täpsustunud vajadustest ning võimalustest.

2018. aasta valla eelarve osadeks on põhitegevuse tulud, põhitegevuse kulud, investeerimistegevus, finantseerimistegevus ning likviidsete varade muutus.

2. PÕHITEGEVUSE TULUD

Põhitegevuse tulud koosnevad maksutuludest, kaupade ja teenuste müügist laekuvatest tuludest, toetustest ning muudest tegevustuludest. Põhitegevuse tulude kogumahu kasvuks võrreldes varasema aasta eelarvega on planeeritud 11%.

Tabel 1. Põhitegevuse tulude võrdlus aastatel 2016-2018.

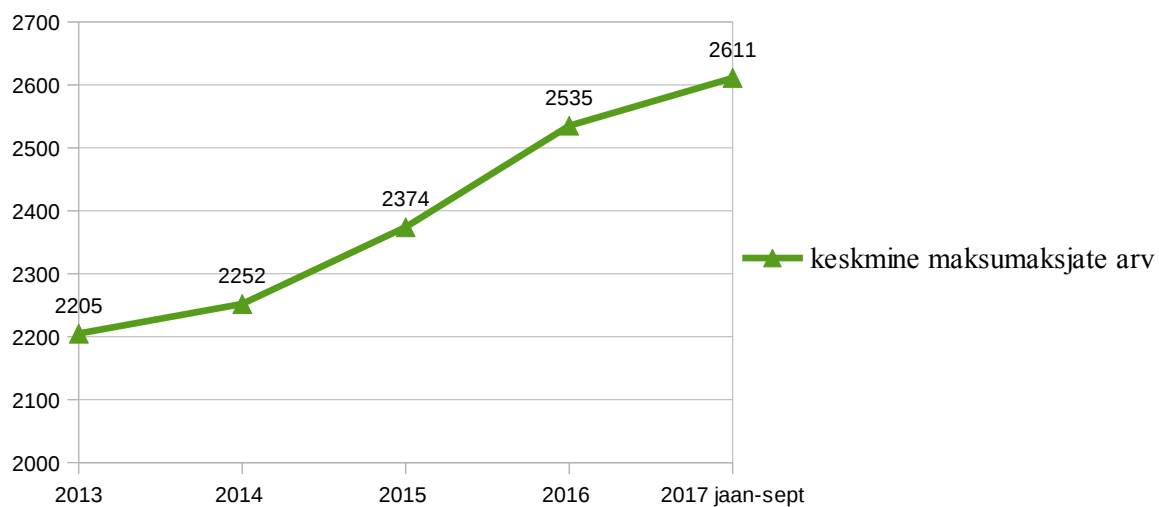
Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve	muutus
Maksutulud	5 385 518	5 795 000	6 301 000	8,7%
Tulud kaupade ja teenuste müügist	405 162	374 500	368 000	-1,7%
Toetused tegevuskuludeks	1 476 440	1 561 134	1 911 433	22,4%
Muud tegevustulud	28 879	22 500	24 000	6,7%
Kokku	7 295 999	7 753 134	8 604 433	11,0%

2.1. Maksutulud

Maksutulud moodustavad suurima osa valla sissetulekutest, maksude osakaal põhitegevuse tuludest on 73,2%, millest põhiosa moodustab üksikisiku tulumaks.

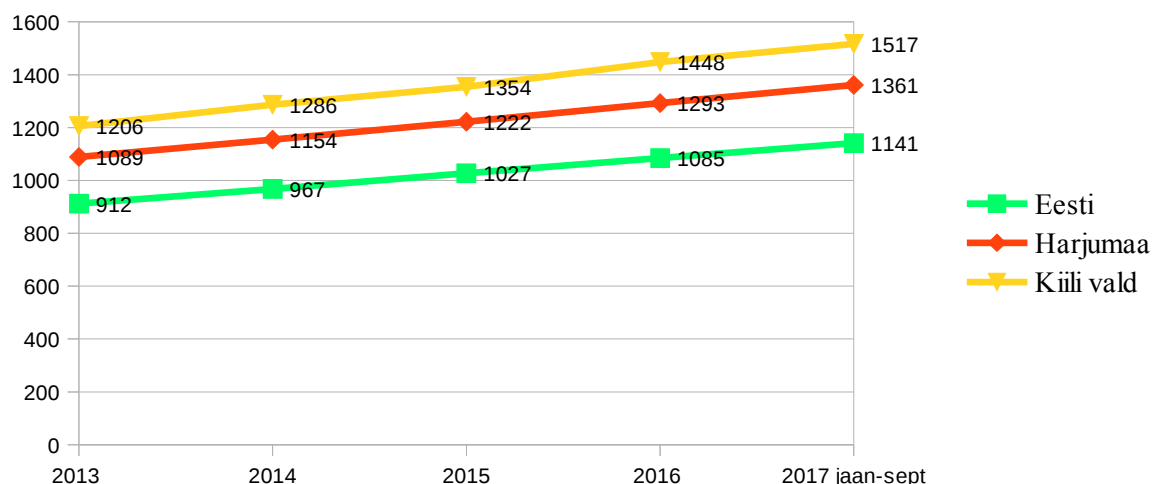
Tulumaksu laekumise peamisteks mõjutajateks on keskmine sissetulek ning maksumaksjate arv.

Joonis 1. Keskmise maksumaksjate arvu muutus Kiili vallas aastatel 2013-2017.

Keskmine maksumaksjate arv kasvas Kiili vallas aastatel 2015-2016 rohkem kui 5% aastas, 2017. aastal on kasv aeglustunud, jäädes umbes 3% piiresse.

Joonis 2. Keskmine sissetulek TSD-deklaratsioonide alusel aastatel 2013-2017.

Keskmine sissetulek suureneb nii Kiili vallas, kui ka kogu Eestis ühtlaselt samas tempos, so 5-6% aastas, kuid Kiili vallas on palgamaksed ühe maksumaksja kohta ca 30% suuremad kui Eestis keskmiselt.

Omavalitsustele laekus aastatel 2014-2017 üksikisiku tulumaksuna brutopalgalt 11,6%, 2018. aasta riigieelarve seaduse eelnõus on lubatud kohalikele omavalitsustele laekuva tulumaksumäära tõstmist 11,86%-ni. Kiili vallale tähendab see rahaliselt umbes 130 tuhat eurot suuremat tulu aastas. Tulumaksu laekumise kasvuks võrreldes 2017. aasta eeldatava laekumisega on prognoositud 7,8%.

Maamaksu laekumine on viimastel aastatel püsinud enam-vähem samas suuruses, prognoosi kohaselt on oodata väikest kasvu, kuid see ei oma olulist mõju eelarve kogumahule.

Alates 01.01.2018 rakendub uue maksuna reklaamimaks, so tasu reklaami avalikustamise eest (Kiili Vallavolikogu määrus nr 6 18.05.2017). Eeldatav laekumine on 1000 eurot.

Tabel 2. Maksutulude võrdlus aastatel 2016-2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018.eelarve
Üksikisiku tulumaks	5 193 391	5 600 000	6 100 000
Maamaks	192 127	195 000	200 000
Reklaamimaks			1 000
Kokku	5 385 518	5 795 000	6 301 000

2.2. Tulud kaupade ja teenuste müügist.

Sellel kirjel kajastuvad tulud riigilõivudelt, haridus- ja kultuuriasutuste tulud, üldvalitsemise tulud, üüritulud ning muud kaupade ja teenuste müügi tulud.

Seoses kavandatava lastaeia osalustasude muutusega väheneb ka haridustulude maht.

Tabel 3. Kaupade ja teenuste müük aastatel 2016-2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve
Riigilõivutulu	23 726	18 000	18 500
Haridustulud	368 766	342 000	332 000
Kultuuritulud	1 973	3 500	4 000
Üldvalitsemistulud	831	1 000	1 000
Üüri-ja renditulud	9 004	7 000	9 000
Muu kaupade ja teenuste müük	862	3 000	3 500
Kokku	405 162	374 500	368 000

2.2.1. Riigilõivutulu

Vallaeelarvesse laekuvad riigilõivud vallasekretäri tõestamistoimingutelt, ehitus- ja kasutuslubade ning projekteerimistingimuste väljastamise eest.

2.2.2. Haridustulud

Siia kuuluvad laekumised lasteaia ja lastehoiu kohatasudest, gümnaasiumi töövihikute raha, teiste omavalitsuste poolt kaetavad kohatasud ning kunstide kooli õppemaksud.

Tabel 4. Haridusasutuste tulude eelarve aastal 2018.

Nimetus	2018. eelarve
Lasteaia laekumised	230 000
Lastehoid	5 000
Kooli muu laekumine	2 000
Kunstide kooli tulu	60 000
Laekumised teistelt omavalitsustelt	35 000
Kokku	332 000

2.2.3. Kultuuritulud

Selle tululiigi all kajastuvad noortekeskuse, raamatukogu ja rahvamaja sissetulekud.

Tabel 5. Kultuuriasutuste tulude eelarve aastal 2018.

Nimetus	2018. eelarve
Noortekeskuse tulud	1 000
Rahvamaja tulud	3 000
Kokku	4 000

2.2.4. Tulud üldvalitsemisest

Siin kajastuvad tulud detailplaneeringute ning maatoimingute menetlemisest ning printimis- ja paljundustulud. 2018. aastaks planeeritud tulu on 1000 eurot.

2.2.5. Üüri- ja renditulud

Sellel real kajastuvad valla omandis olevate korterite üüritulud.

2.3. Toetused

Toetused põhitegevuse tuludes jagunevad sihtotstarbelisteks toetusteks (sh projektitoetused) ning tegevustoetusteks (sh toetusfond). Tegevustoetuste all kajastatakse hariduskulude toetused (sh õpetajate personalikulud), koolitoidutoetus, kohalike teede hoiu toetus, toetused sotsiaalvaldkonnale.

Toetusfondi summa on eelarvesse arvestatud lähtudes Rahandusministeeriumi eeldatavast jaotusest ning pole valla eelarve vastuvõtmise ajaks veel lõplik.

Projektipõhised toetused lülitatakse üldjuhul eelarvesse aasta jooksul lisaeelarvetega vastavalt nende saamisele.

Tabel 6. Toetuste võrdlus aastatel 2016 – 2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve
Sihtfinantseerimine	145 807	59 621	10 637
Tegevustoetused	1 330 633	1 501 513	1 900 796
Kokku	1 476 440	1 561 134	1 911 433

2.4. Muud tulud

Muude tulude all kajastuvad vee erikasutustasu, maavarade kaevandamise tasu, samuti saastetasud ning muud mitmesugused eespool nimetamata tulud.

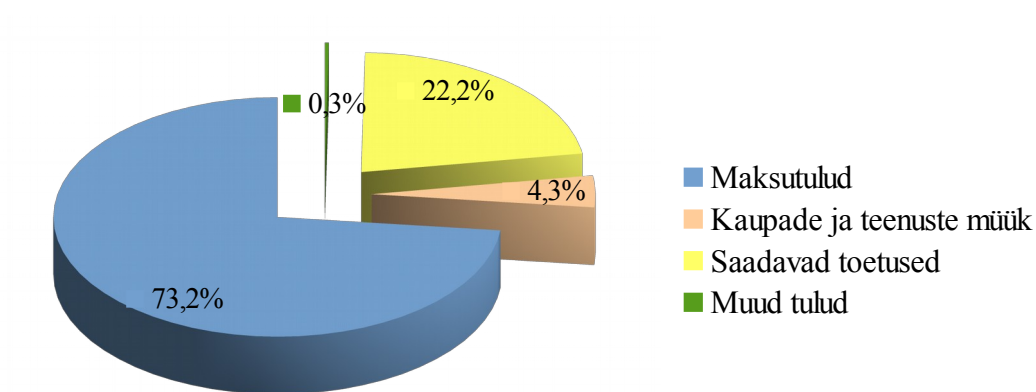
Tabel 7. Muude tulude võrdlus aastatel 2016 – 2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve
Vee erikasutustasu	8 959	6 000	9 000
Maavarade kaevandamise tasu	12 184	15 000	13 000
Saastetasud	228	500	0
Muud tulud	7 508	1 000	2 000
Kokku	28 879	22 500	24 000

Kokku on põhitegevuse tuludeks planeeritud 2018. aastal 8 604 433 eurot.

Eelarvestrateegia nägi ette 2018. aasta põhitegevuse tulude suuruseks 7 905 394 eurot, lähtudes viimaste kuude täpsustatud andmetest, eelkõige tulumaksu laekumise ning toetusfondi osas, on seda summat korrigeeritud.

Joonis 3 Põhitegevuse tulude struktuur aastal 2018.

3. PÕHITEGEVUSE KULUD

Põhitegevuse kululiikideks on antavad toetused tegevuskuludeks ning muud tegevuskulud. Kulud liigitatakse veel omakorda tegevusalade ja allüksuste kaupa.

Tabel 8. Põhitegevuse kulude võrdlus 2016.-2018. aastal

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve	muutus
Antavad toetused	716 881	740 263	957 654	29,4%
Muud tegevuskulud	4 983 718	5 570 246	6 419 784	15,3%
Kokku	5 700 599	6 310 509	7 377 438	16,9%

3.1. Antavad toetused

Antavad toetused jagunevad: sotsiaaltoetused, sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks ning tegevustoetused.

Tabel 9. Toetuste võrdlus aastatel 2016.-2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve
Sotsiaaltoetused	50 223	68 755	95 014
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	279 315	326 188	483 550
Tegevustoetused	387 343	345 320	379 090
Kokku	716 881	740 263	957 654

Sotsiaaltoetusteks on arvestatud kokku 95 014 eurot, sh peretoetused (sünnitoetus, I klassi mineva lapse toetus) – 30 000 eurot, toetused puuetega inimestele (sh lastele) ja nende hooldajatele – 22319 eurot, õppetoetused (sh sporditreeningutoetused) – 20 500 eurot, toimetulekutoetus – 1 195 eurot, muud toetused (matusetoetused, jõulutoetused, eakate sünnipäevatoetused jm) – 21 000 eurot.

Jooksvateks kuludeks mõeldud toetuste real on suurimateks väljaminekuteks toetused kooli ja lasteaia toidukulude katteks - kokku summas 223 tuhat eurot, lisaks kajastuvad siin ka sihtotstarbelised summad MTÜ-dele ja spordiklubidele, toetus perearstikeskuse ülalpidamiseks, toetus Jüri kirikule.

Tegevustoetustest moodustab toetus Kiili Varahalduse SA-le 347,8 tuhat eurot, Harjumaa Omavalitsuste Liidu, Eesti Linnade Liidu ning Harjumaa Ühistranspordikeskuse liikmemaksudeks on arvestatud 30,1 tuhat eurot.

3.2. Muud tegevuskulud

Muud tegevuskulud jagunevad personali-, majandamis- ja muudeks kuludeks.

Tabel 10. Muude tegevuskulude võrdlus aastatel 2016-2018.

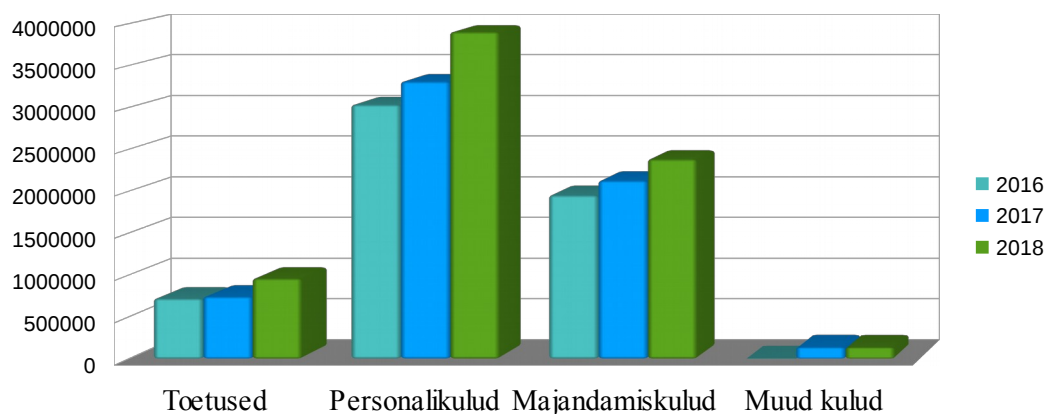
Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve
Personalikulud	3 031 834	3 308 785	3 902 458
Majandamiskulud	1 946 980	2 125 861	2 381 926
Muud kulud	4 904	135 600	135 400
Kokku	4 983 718	5 570 246	6 419 784

Personalikulud kasvavad keskmiselt 17,9%, kasv on tingitud nii töötajate arvu suurenemisest kui ka palkade tõusust. Majandamiskulud kasvavad 12%. Majanduskuludest suurima osa moodustavad õppevahendite ja koolitusteenuste kulud, järgnevad kulud hoonete ülalpidamiseks ning rajatiste hoolduseks.

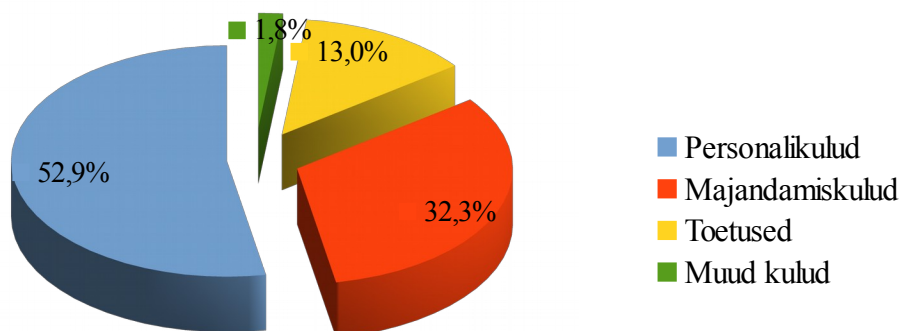
Muude kulude all kajastub reservfond summas 135 000 eurot.

Põhitegevuse kulude kogumaht 2018.aastal on 7 377 438 eurot.

Joonis 4. Põhitegevuse kulud aastatel 2016 – 2018.

Joonis 5. Põhitegevuse kulude struktuur aastal 2018.

4. INVESTEERIMISTEGEVUS

Kiili valla 2018. aasta eelarvesse on planeeritud põhivara soetus, saadav ja antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks ning finantstulud ja -kulud. Investeermistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse põhivara müük ja saadav sihtfinantseerimine ning summast lahutatakse põhivara soetus, antav sihtfinantseerimine ning finantskulud.

Tabel 11. Investeeringistegevuse võrdlus aastatel 2016. – 2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve
Põhivara soetus	-375 518	-1 147 800	-722 600
Põhivara müük	3 821	45 200	0
Saadav sihtfinantseerimine	27 895	534 700	78 540
Antav sihtfinantseerimine	-220 032	-653 850	-3 328 700
Finantstulud	2 930	500	200
Finantskulud	-6 505	-9 000	-16 500
Kokku	-567 409	-1 230 250	-3 989 060

Põhivara soetus ja renoveerimine aastal 2018

- Teede ehitus ja renoveerimine 450 200
- Kergliiklusteede ehitus 92 400
- Maade ost 20 000
- Tänavavalgustus 90 000
- Muud rajatised 70 000

Tuludesse on planeeritud EAS-i toetus kergliiklusteede ehituseks summas 78,5 tuhat eurot, so 2017. aastal kasutamata jäänud summa Sausti kergliiklustee ehituseks.

Põhivara soetusteks antavate toetustena on kajastatud toetusi Kiili Varahalduse SA-le, toetusi investeerimisprojektide kaasrahastamiseks, sh hajaasustuse programmi raames antavad toetused.

Kiili Varahalduse SA-le antavad sihtfinantseerimised jagunevad objektide lõikes järgmiselt:

- Gümnaasium 3 069 900 Ehitus
- Kütte- ja ventilatsioonisüsteemid 56 000 Remonttööd
(vallamaja, rahvamaja, lasteaed, kool)
- Rahvamaja parkla - 46 000 Ehitus
vertikaalplaneerimine koos sadevee
ärajuhtimisega
- Politsei 32 000 Ruumide rek.
- Lasteaia Kangru maja 20 000 Mängumajad
- Uus perearstikeskus 13 000 Välistrepp koos invapandusega

5. FINANTSEERIMISTEGEVUS

Finantseerimistegevuse eelarveosas kajastuvad laenude võtmine ning valla poolt võetud laenude tagasimaksed.

Kooli algklasside hoone ehitamise tarbeks on kavas võtta laenu summas 2,5 miljonit eurot.

KIK-lt ÜVK rajamise kaasrahastamiseks võetud laenu jääk 2017. aasta lõpuks on 548 100 eurot ning Swedbank laenu jääk on 2017.aasta lõpu seisuga 152 200 eurot.

Tabel 12. Finantseerimistehingute võrdlus aastatel 2016.- 2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve
Laenu võtmine			2 500 000
Swedbank laenu tagasimaksed	-44 975	-46 400	-47 830
KIK-i laenu tagasimaksed	-78 300	-78 300	-78 300
Kokku	-123 275	-124 700	2 373 870

6. LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

Likviidsete varade saldo suurenemine ja vähenemine kajastatakse likviidsete varade muutuse eelarveosas vastavalt plussi või miinusega. Kiili vallal puuduvad nii fondide aktsiad kui osakud, samuti võlakirjad, seega on eelarves kajastatud vaid sularaha ja pangakontode muutuseid.

Aasta lõpu rahaliste vahendite jäägist suunatakse 842 365 eurot 2018. aasta eelarvesse kulude katteks.

7. NÕUETE JA KOHUSTUSTE SALDO MUUTUS

Sellel eelarve real kajastub Kiili Varahalduse SA-le laenude kustutamiseks suunatav summa. 2018. aasta eelarves on selleks ette nähtud 454 170 eurot.

8. KULUDE JAOTUS TEGEVUSALADE JÄRGI.

Kiili valla 2018. aasta põhitegevuse ja investeerimistegevuse kulud jagunevad alljärgnevate tegevusalade järgi:

- Üldvalitsemine (vallavolikogu, vallavalitsus, muu valitsussektor, reservfond)
- Avalik kord (politsei, muu avalik kord)
- Majandus (maakorraldus, maanteetransport, transpordikorraldus, üldmajanduslikud arendusprojektid)
- Keskkonnakaitse (jäätmekäitlus, avalike alade puhastus, haljastus, muu keskkonnakaitse)
- Elamu- ja kommunaalmajandus (veevarustus, tänavavalgustus, elamu- ja kommunaalmajanduse haldamine, hulkuvate loomadega seotud tegevus)
- Tervishoid (perearstikeskuste toetamine)
- Vaba aeg, kultuur, religioon (noortekeskus, vaba aja- ja spordiüritused, raamatukogu, rahvamaja, ajalehe toimetamine, religiooniga seotud toetused)

- Haridus (lasteaed, gümnaasium, õpilaste vedu, õpilasüritused, teistelt omavalitsustelt ostetav lasteaia- ja koolitusteenus, kunstide kool, teistele omavalitsustele makstav huvikoolide pearaha)
- Sotsiaalne kaitse (puuetega ja eakate inimeste sotsiaalne kaitse, perede ja laste sotsiaalne kaitse, töötute sotsiaalne kaitse, sotsiaalse kaitse haldus)

Tabel 13. Kulude võrdlus tegevusalade järgi aastatel 2016.-2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve	muutus
Üldvalitsemine	524 460	726 050	856 900	18,0%
Avalik kord	18 513	13 500	47 500	251,9%
Majandus	746 902	1 187 860	917 130	-22,8%
Keskkonnakaitse	117 170	331 935	364 835	9,9%
Elamu- ja kommunaalmajandus	471 864	418 690	513 940	22,7%
Tervishoid	7 589	10 500	23 500	123,8%
Vaba aeg ja kultuur	298 627	564 743	476 040	-15,7%
Haridus	3 949 302	4 637 182	7 966 947	71,8%
Sotsiaalne kaitse	168 227	230 699	278 446	20,7%
Kokku	6 302 654	8 121 159	11 445 238	40,9%

7.1. Üldvalitsemine

Üldvalitsemiskulude kogumaht on 2018.aasta eelarves 856 900 eurot.

Tabel 14. Valitsemissektori kulude võrdlus tegevusalade järgi 2016-2018. aastal

Nimetus	2016. tegelik	2017.eelarve	2018. eelarve
Volikogu	55 869	73 600	134 500
Vallavalitsus	449 917	487 000	550 900
Muu valitsussektor	12 169	21 450	20 000
Reservfond	0	135 000	135 000
Valitsussektori võla teenindamine	6 505	9 000	16 500
Kokku	524 460	726 050	856 900

7.1.1. Volikogu

Kiili vallavolikogu kulud jagunevad personalikuludeks ja majanduskuludeks. Volikogu liikmetele makstavate tasude ja komisjonide töös osalemise hüvituste arvutamisel on lähtutud volikogu

määrusest nr 8 17. august 2017 "Kiili Vallavolikogu töö eest makstava tasu suurus ja maksmise kord".

Volikogu 2018. aasta eelarve suuruseks on 134 500 eurot, sellest 128 500 eurot moodustavad personalikulud. Majanduskuludes kajastatakse kulusid koolitusele, õigusabile, volikogu töö administreerimisele jm.

7.1.2. Vallavalitsus

Vallavalitsuse teenistujate personalikulude arvestamisel on aluseks võetud volikogu otsus nr 10 21.03.2013 „Kiili Vallavalitsuse struktuuri, teenistukohtade koosseisu ning teenistuja haridusele, töökogemusele, teadmistele ja oskustele esitatavate nõuete kinnitamine“. Personalikulude eelarve suuruseks on planeeritud 428 200 eurot, majandamiskulude eelarve summa on 106 000 eurot, sihtfinantseeringuteks on planeeritud 16 300 eurot.

7.1.3. Muu valitsussektor

Selle tegevusala all kajastuvad 2018. aasta eelarves kulud liikmemaksudele. Kiili vald kuulub järgmistesse organisatsioonidesse: Eesti Linnade Liit, Harjumaa Omavalitsuste Liit, Nelja Valla Kogu. 2018. aasta eelarves on liikmemaksudeks planeeritud 20 000 eurot.

7.1.4. Reservfond

Reservfondi suuruseks on 135 000 eurot.

7.1.5. Valitsussektori võla teenindamine

Kiili valla poolt võetud laenude teenindamiseks (intressikuludeks) on 2018. aastaks planeeritud eelarvesse 16 500 eurot. sh on arvestatud ka gümnaasiumi juurdeehituse tarbeks võetava laenu teenindamise kuludega. KIK-i laenu intressimäär on 6 kuu Euribor + riskimarginaal 1%, Swedbank laenu intressimäär on 6 kuu euribor + 0,38%.

7.2. Avalik kord

Siin kajastatakse kulusid avaliku korra tagamiseks valla territooriumil. Politsei- ja piirivalveametiga on sõlmitud leping abipolitseinike tööga seotud kulude hüvitamiseks, 32 tuhat eurot on ette nähtud uute ruumide remondiks.

Muu avalik kord – sellel tegevusalal kajastuvad kulud valveteenustele ning valvekaameratele.

Tabel 15. Avaliku korra kulude võrdlus aastatel 2016-2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve
Politsei	2240	3 500	35 500
Muu avalik kord	16 273	10 000	12 000
Kokku	18 513	13 500	47 500

7.3. Majandus

Majandussektori kulude osakaal eelarves on ca 8%, suurima osa sellest moodustavad kulud valla teede ja tänavate remondiks ja ehituseks.

Tabel 16. Majandussektori kulude võrdlus tegevusalade järgi aastatel 2016-2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve
Maakorraldus	15 362	47 640	36 410
Maanteetransport (teed ja tänavad)	698 574	1 099 120	802 720
Transpordikorraldus	4 793	5 100	10 000
Üldmajanduslikud arendusprojektid	28 173	36 000	68 000
Kokku	746 902	1 187 860	917 130

7.3.1. Maakorraldus

Majandamiskulude all kajastuvad katastrimõõdistamise ja maade munitsipaliseerimise kulud, kaartide trükkimise kulud, IT kulud (tarkvara ja registrite kulud), 2018. aasta eelarves on kuludeks ette nähtud 16 410 eurot. Maade võõrandamise kuludeks on planeeritud 20 000 eurot.

7.3.2. Maanteetransport (valla teede ja tänavate korrashoid)

2018. aasta eelarvesse on planeeritud teede jooksvaks hoolduseks, liikluskorraldusvahenditeks jm 210,1 tuhat eurot. Teede ja tänavate lumekoristus- ja puhastustööde kulud kajastuvad keskkonnakaitse eelarves. Teede ehituseks ja renoveerimiseks on ette nähtud 450,2 tuhat eurot, Sausti kergliiklustee ehituseks 92,4 tuhat eurot (so 2017 aastal tegemata jäänud investeering). Rahvamaja ümbruse parkla ja tee tarbeks on planeeritud 46 tuhat eurot. Eelarve summa vähenemine võrreldes eelneva aastaga on tingitud sellest, et 2017. aastal tehti suuremahulisi investeeringuid kergliiklusteedele (Luige-Kangru, Rätsepa)

7.3.3. Ühistranspordikorraldus.

Selle tegevusala all kajastub Ühistranspordikeskusele makstav liikmemaks.

7.3.4. Üldmajanduslikud arendusprojektid

Siin on kajastatud kulud üld- ja detailplaneeringutele, erinevate projektide omafinantseeringud, samuti MTÜ-de ja sihtasutuste poolt esitatud taotluste kulud projektide kaasfinantseerimiseks, lisaks on siin arvestatud ka 15 tuhat eurot kaasava eelarve tarbeks.

7.4. Keskkonnakaitse

Keskkonnakaitsealane tegevus hõlmab jäätmekäitlust, haljasalade ja maastikukaitsealade korrashoidu, looduskeskkonna säilitamist ning inimeste keskkonnateadlikkuse tõstmist. 2018. aasta keskkonnavalaste tegevuste eelarve kogumahuks on planeeritud 364 835 eurot.

Tabel 17. Keskkonnakaitse kulude võrdlus aastatel 2016-2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018.eelarve
Jäätmekäitlus	13 177	11 740	15 000
Avalike alade puhastus	0	190 200	218 805
Haljastus	103 993	129 995	131 030
Kokku	117 170	331 935	364 835

7.4.1. Jäätmekäitlus

Jäätmekäitluse kuludeks on jäätmete (sh ohtlike jäätmete) kogumine, käitlemine ja kõrvaldamine. Korraldatud jäätmevedu Kiili vallas teostab AS Eesti Keskkonnateenused, taaskasutatavate jäätmete kogumiseks on sõlmitud leping Tallinna Keskkonnaametiga. 2018. aasta eelarves on selle tegevusala majandamiskulude suuruseks planeeritud 15 000 eurot.

7.4.2. Avalike alade puhastus

Avalike teede, tänavate, kergliiklusteede, parkimisplatside jm suvine ja talvine puhastus, lume- ning libedusetõrje. Majanduskuludeks on planeeritud 165 000 eurot, tegevustoetus kinnistute hoolduseks Kiili Varahalduse SA-le 53 805 eurot.

7.4.3. Maastikukaitse ja haljastus

Selle tegevusala all kajastuvad haljasalade ja väljakute hooldus, mitmesuguste töövahendite soetus. Personalikuludesse kajastuvad heakorratöötaja töötasu, aedniku töötasu ning ajutiste lepingutega tehtavate tööde kulu, personalikuludeks on planeeritud kokku 34 800 eurot. Majandamiskulude kogumaht 2018. aasta eelarves 96 230 eurot.

7.5. Elamu- ja kommunaalmajandus

Tabel 18. Elamu- ja kommunaalmajanduse kulude võrdlus tegevusalade järgi aastatel 2016-2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve
Tänavavalgustus	102 983	175 000	200 000
Muu elamu- ja kommunaalmajandus	347 385	221 350	289 600
Hulkuvate loomadega seotud tegevus	3 289	7 340	9 340
Veevarustus	18 207	15 000	15 000
Kokku	471 864	418 690	513 940

7.5.1. Tänavavalgustus

Tänavavalgustuse jooksvad kulud moodustuvad elektri-, hoolduse- ja pisiremondikuludest, summa kokku 110 000 eurot. Investeeringuteks on plaanitud 90 000 eurot.

7.5.2. Muu elamu- ja kommunaalmajandus

Selle tegevusala kulud koosnevad vallale kuuluvate ruumide kommunaalkuludest ning kommunaalobjektide jooksvast hooldusest, hüdrantide hoolduskuludest. Vallale kuuluvad korterid Evardsoni majas, Luige alevikus Põllu tänav 12 majas, Kangru tee 3 majas (end Kurna vallamaja) ning Paekna tee 3 majas. Siin kajastub ka tegevustoetus Kiili Varahalduse SA-le üldkulude katmiseks. Investeeringuteks on planeeritud 110 tuhat eurot, sh 50 tuhat eurot sadevee ärajuhtimise probleemide lahendamiseks külates.

7.5.3. Hulkuvate loomadega seotud tegevus

Siia alla on planeeritud loomade püüdmine ja hoiustamine loomade varjupaigas, samuti loomade registreerimisega seotud kulud, kiibistamise ja steriliseerimise toetamine. 2018. aasta eelarve suurus on 9 340 eurot.

7.5.4. Veevarustus

Siin kajastuvad hajaasustuse riikliku programmiga seotud kulud. Projekti kuludest kaetakse 1/3 riigieelarve vahenditest, 1/3 valla eelarvest ning 1/3 taotleja omavahenditest.

7.6. Tervishoiu kulud

Tervishoiu kulude all on kajastatud valla perearstikeskuste toetamine, 2018. aasta eelarvesse on planeeritud selleks vahendeid kokku 10 500 eurot. Investeeringuteks (kaldtee) on ette nähtud 13 tuhat eurot.

7.7. Vaba aeg, sport, kultuur

Vabaaja- ja sporditeenused hõlmavad vabaaja- ja sporditeenuste pakkumist, haldamist, järelevalvet ja toetamist. Kultuuriteenusteks on kultuuri edendamiseks seonduvad tegevused ning kultuuriasutuste poolt osutatavad teenused.

Tabel 19. Vaba aja, spordi- ja kultuuriürituste kulude võrdlus tegevusalade järgi aastatel 2016-2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve
Noortekeskus	55 430	210 800	80 220
Vaba aja üritused	86 364	162 078	154 040
Raamatukogu	56 051	61 280	66 520
Rahvamaja	82 574	108 585	152 760
Kirjastamisteenused	16 708	20 000	20 000
Religioon	1 500	2 000	2 500
Kokku	298 627	564 743	476 040

7.7.1. Kiili Valla Noortekeskus

Keskus pakub erinevaid ajaveetmise võimalusi noortele vanuses 7-26, 2017. aasta sügisel valminud uued avarad ruumid on noortekeskusesse toonud hulgaliselt uusi külastajaid.

Hommikupoolikul on noortekeskus avatud neile õpilastele, kes käivad koolis teises vahetuses.

Noortekeskuses on tööl juhataja ning kaks osaajalist töötajat, personalikuludes on arvestatud ka malevlaste töötasuga. Personalikulude suuruseks on 2018. aastal 52 200 eurot ning majanduskuludeks 26 270 eurot.

Noortekeskus on saanud toetusi mitmesuguste ürituste ja tegevuste läbiviimiseks ka erinevatest projektidest, projektitoetuste summad lülitatakse eelarvesse vajadusel lisaeelarvega.

7.7.2. Vaba aja üritused

Siia on koondatud valla ühistegevuse kulud, mitmesugused spordi- ja kultuuriüritused, toetused MTÜ-dele ja seltsidele ürituste korraldamiseks ning spordiklubide toetused. Toetuste maht kokku on planeeritud 100 000 eurot. Personali- ja majandamiskulude eelarve suuruseks on kokku 34 040 eurot ning 20 000 eurot on ette nähtud Kurna discgolfi raja kaasfinantseerimiseks (2017. a tegemata töö).

7.7.3. Raamatukogu

Raamatukogus on tööl kaks inimest – juhataja ning raamatukogu hoidja, lisaks raamatute laenutamisele korraldatakse raamatukogus ka mitmeid üritusi ja kohtumisi nii lastele kui täiskasvanutele. Personalikuludeks on kavandatud 33 500 eurot, majandus- ja muudeks kuludeks 33520 eurot.

7.7.4. Rahvamaja

2018. aastal on lisaks rahvamaja poolt tavapäraselt korraldatavatele üritustele (uusaastapidu, päikeseratas, beebide üritus, rahvapidu, jaanipäev, õpetajate päev jm) veel tulemas üritused EV 100 ja Kiili vald 25.

Personalikuludes kajastuvad rahvamaja kunstilise juhi, ringide juhendajate ning ühekordsete lepingulistest töötajatest (diskorid, õhtujuhid jm) töötasud, kokku summas 41 700 eurot. Majanduskuludeks on planeeritud 86 760 eurot, tegevustoetuseks Kiili Varahalduse SA-le on 2018. aastal 5 300 eurot, toetus remontideks 19 000 eurot.

7.7.5. Kirjastamisteenused

Kirjastamisteenused hõlmavad Kiili Lehe ja valda tutvustavate trükiste kulusid. Kulude eelarve 2018. aastaks 20 000 eurot.

7.7.6. Religioon

Sellel real kajastuvad eraldised Jüri kirikule ning Nabala palvemajale. 2018. aastal on ette nähtud vallapoolne toetus 2 500 eurot.

7.8. Haridus

Kulud haridusele on valla eelarvekuludest suurima osakaaluga, 2018. aasta eelarve maht on kokku ligi 8 miljonit eurot, sellest veidi üle 3 miljoni moodustab investeering kooli juurdeehitusse.

Tabel 20. Hariduskulude võrdlus tegevusalade järgi aastatel 2016-2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve
Kiili Lasteaed	1 234 875	1 530 618	1 413 857
Ostetav lasteaiateenus	200 955	257 351	221 000
Laste päevhoiutuba	38 096	41 500	40 000
Kiili Gümnaasium	1 739 776	1 975 123	5 372 120
Ostetav koolitusteenus	139 126	140 000	140 000
Kiili Kunstide Kool	343 727	380 090	416 020
Teiste KOV huvikoolid	14 003	19 000	18 000
Koolitransport	110 409	150 000	155 000
Koolitoit	127 906	140 000	187 450
Muu hariduskulu	429	3 500	3 500
Kokku	3 949 302	4 637 182	7 966 947

7.8.1. Kiili Lasteaed

Kiili Lasteaed paikneb kokku neljas majas – suur maja, väike maja, moodulmaja ning Kangru maja.

2017/2018õppeaastaks on kinnitatud lasteaia personal alljärgnevas koosseisus

• direktor	1,0
• õppeala juhataja	1,5
• rühmaõpetaja	34,0
• õpetaja abi	19,0
• muusikaõpetaja	2,13
• liikumisõpetaja	1,63
• käsitööõpetaja	1,0
• tervishoiutöötaja	1,0
• logopeed	1,8
• eripedagoog	1,0
• infosekretär	1,0

Personalikulude eelarve 2018. aastaks on 1 025 937 eurot, lasteaia õpetajate palgatõus kaetakse osaliselt riigieelarve vahenditest. Majanduskuludeks on planeeritud 263 630 eurot, Kiili Varahalduse SA-le tegevustoetuseks 38 990 eurot, laste toidutoetuseks 35 500 eurot, suure maja remonditöödeks on planeeritud 29 800 eurot ning Kangru majale 20 000 eurot.

7.8.2. Ostetav lasteaiateenus

2018. aastaks on eelarvesse planeeritud 221 000 eurot lasteaiateenuste ostuks teistelt omavalitsustelt, eralasteaadadelt ja lastepäevahoiuks. Kiili vald maksab laste eest, kellele vald ei suuda munitsipaallasteasutuses kohta tagada kuni 300 eurot kuus (Kiili Vallavolikogu määrus 19.03.2015 nr 7).

Eelkooli kuludeks on ette nähtud 1000 eurot.

7.8.3. Laste päevahoiutuba

Päevahoiuteenus on aidanud leevendada lasteaiakohtade puudusest tingitud probleeme. On olemas tegevusluba 11 lapsega hoiule vanuses 1,5-2 aastat. Koosseisus on 2,5 töötajat. 2018. aasta eelarve suuruseks on 40 000 eurot.

7.8.4. Kiili Gümnaasium

Kiili Gümnaasiumi kulud kaetakse valla ja riigieelarve vahenditest. Riigieelarvelise toetuse suurus kooli personalikuludeks ja majanduskuludeks on esialgse toetusfondi jaotuse alusel 1 434 210 eurot. Seisuga 01.09.2017 õppis koolis 794 õpilast, neist 727 põhikoolis ja 67 gümnaasiumis.

Kiili Gümnaasiumi personalikulude suuruseks kokku on 2018. aasta eelarves 1 650 861 eurot, majanduskuludeks 450 144 eurot, Kiili Varahalduse SA tegevustoetuseks 96 515 eurot, nutiklassi tarbeks 25 000 eurot, ruumide remondiks ja sisustuse uuendamiseks 38 000 eurot, spordihalli kuludeks 41 700 eurot.

Kooli algklasside maja ehitus koos projekteerimise ja ehitusjärelvalvega läheb hinnanguliselt maksma 3 069 900.

7.8.5. Ostetav koolitusteenus

Eelnõu järgi on 2018. aastal arvlemise piirsumma, millest lähtuvalt maksame teiste omavalitsuste koolides õppivate õpilaste eest, 89 eurot. Kogusumma eelarves on 140 000 eurot. Kiili valla registris olevaid õpilasi õppis teiste KOV-ide koolides: 2015 – 164, 2016 - 169, 2017 - 174.

7.8.6. Kiili Kunstide Kool

Kiili Kunstide Kooli eelarve maht 2018. aastal on 416 020 eurot.

Personalikuludes on arvestatud järgmise koosseisuga:

- direktor 1,0
- õppealajuhataja 0,75
- õpetaja 13,44
- õpetaja-metoodik 1,18
- kontsertmeister 1,47
- ringijuht 2,0

Personalikulude summa eelarves on kokku 344 000 eurot, majanduskulud 68 490 eurot, tegevustoetus Kiili Varahalduse SA-le 3 530 eurot.

7.8.7. Laste huvialategevus

Selle tegevusala all kajastub teiste omavalitsuste huvialakoolides käivate Kiili valla laste ja noorte huvialategevuse toetussumma. 2018. aastaks on eelarvesse planeeritud 18 000 eurot.

7.8.8. Koolitransport

Õpilaste veoks on sõlmitud kokkulepped Harjumaa Ühistranspordikeskusega, kes korraldab õpilaste transporti liinibussiga ning koolibussiliinidel leitud hanke korras vedajaks Heinsal Reisid OÜ, kes veab lapsi väikebussiga küladest, kus ühistransport puudub. 2018. aasta eelarvesse on transpordikuludeks planeeritud 155 000 eurot.

7.8.8. Koolitoit

2018. aastaks on planeeritud õpilaste toitlustamise kuludeks kokku 187 450 eurot. Riigieelarve eelnõus on lubatud 2018. aastal koolitoidutoetuseks vahendeid arvestusega 1 euro õpilase kohta päevas, st kokku 138 950 eurot.

7.8.9. Muu haridusteenus

Siin real kajastuvad 2018. aasta eelarves muud mitmesugused hariduskulud, sh kodutütarde ja noorkotkaste tegevuse kulud, summa kokku 3 500 eurot.

7.9. Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse kulude all arvestatakse kulutusi haigetele ja puuetega inimestele, vanuritele, lastega peredele, töötutele, muudele riskirühmadele.

Tabel 21. Sotsiaalse kaitse kulude võrdlus tegevusalade järgi aastatel 2016-2018.

Nimetus	2016. tegelik	2017. eelarve	2018. eelarve
Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	31 667	38 981	63 800
Eeakate sotsiaalne kaitse	21 154	32 175	25 200
Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	1 794	16 783	20 419
Asendushooldus			12 760
Riiklik toimetulekutoetus	2 772	4 410	3 067
Muu sotsiaalne kaitse	110 840	138 350	153 200

Kokku	168 227	230 699	278 446
--------------	----------------	----------------	----------------

7.9.1. Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse

Selle tegevusala all kajastuvad puuetega inimeste hooldajatoetused ning sellelt makstav sotsiaalmaks, sotsiaalhoolekandetöötaja ning tugiisiku teenuse pakkujate personalikulud, osaliselt kaetakse tugiisikute kulud EELK poolt. Personalikuludeks on ette nähtud 53 500 eurot, majanduskuludeks 8 400 eurot, toetusteks 1 900 eurot.

7.9.2. Eakate sotsiaalne kaitse

Siin kajastuvad omasteta vanurite abistamise kulud, eakate päevakeskuse ülalpidamise kulud, eelarve maht kokku 25 200 eurot, sh personalikulud 12 900 eurot, majanduskulud 12 300 eurot.

7.9.3. Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse

Siin kajastuvad enamjaolt riigieelarvest rahastatavad erinevad toetused ja teenused peredele ning puuetega lastele.

7.9.4 Asendushooldus

See on uus tegevusala, varem maavalitsuste poolt rahastatud ülesanded ja kohustused tulevad kohalikele omavalitsustele. Raha on mõeldud valla eestkostel olevate laste kulude katmiseks.

7.9.5. Toimetulekutoetus

Toimetulekutoetuste maksmiseks laekuvad vahendid riigieelarvest, eelmise aasta kasutamata jääk moodustas 3067 eurot.

7.9.6. Muu sotsiaalne kaitse

Siin kajastuvad valla poolt makstavad mitmesugused toetused – sünnitoetused, matusetootused, esimesse klassi mineva lapse toetus, toidutoetused paljulapselistele peredele jm ühekordse iseloomuga toetused vähekindlustatud peredele, toetuste kogusumma – 71 500 eurot. Majanduskuludes on planeeritud ostetavate sotsiaalteenuste kulud, sotsiaalkorterite ülalpidamiskulud jm sotsiaalse iseloomuga kulud kogusummas 28 100 eurot. Personalikuludeks on ette nähtud 53 500 eurot.

Joonis 6. Kulude struktuur tegevusalade järgi aastal 2018.

